

Referat af møde i Grundvandsrådet d. 15. januar 2025

1. **Velkomst v./ Brian Lyck Jørgensen, formand for Grundvandsrådet**
Brian bød velkommen.

2. **Præsentationsrunde**

Brian Lyck Jørgensen (O), formand for Grundvandsrådet og formand for Udvalget for Klima, Teknik og Miljø

Jens Rane Holck (F), Suppleant for Grundvandsrådet og medlem af Udvalget for Klima, Teknik og Miljø.

Michael Ingels Andreasen, Landboforeningen.

Christian Stoltze Laursen, Danmarks Naturfredningsforeningen.

Peder Andersen, formand for Vejby Vandforsyning og kontaktudvalget for vandværker i Gribskov Kommune.

Thomas Reuter Johannsen, formand for Helsingør Vandværk.

Gitte Ellehave Schultz, Region Hovedstaden.

Ditte Lykkesborg Schroeder, Region Hovedstaden.

Dansk Industri ikke repræsenteret.

Mads Hansen og Pia Herfort Hansen, Gribskov Kommune.

Fraværende: Morten Dahlberg Nielsen (A), næstformand for grundvandsrådet og udvalget for Klima, Teknik og Miljø.

3. **Gennemgang af hvidbog og rettelser i indsatsplanen v. administrationen**

Mads gennemgik hovedpointer af hvidbog og rettelser i udkast til indsatsplanen. Se slides som er medsendt.

Mads: jordudlæg – aktiv modtager kontrol. Har været i dialog med andre fagområder. Vi kan stille retningslinjer op ift. miljøgodkendelse i specifikke oplande.

Peder: Får alle en miljøgodkendelse?

Det handler om, hvorvidt der er tale om jord eller affald.

Retningslinjen i indsatsplanen vil betyde, at for OSD, indvindingsoplande, 50 års grundvandsdannende oplande og BNBO -> altid miljøgodkendelse -> krav til kontrol.

Mads: Aktiv kontrol under jordudlæg er ikke noget, vi kan håndtere i indsatsplan. I miljøgodkendelser kan der opstilles krav til kontrol af jorden. Kommunens muligheder for selv at udtage prøver handler også om politisk vilje samt ressourcer, og hvorvidt der findes hjemmel til at tage prøver fra privat grund (vil sandsynligvis kræve en konkret mistanke).

Christian: Jordudlæg giver anledning til bekymring uden miljøgodkendelse. Ved mistanke skal der tages stilling om miljøgodkendelse.

De jordudlæg kunne måske kortlægges som forurenede jord på vidensniveau 1 eller 2.

Michael: Der er vel ikke administreret forkert.

Gitte: Regionen går ikke bare ind og kortlægger. Smidstrup vandværk har henvendt sig, og her bliver det vurderet ved konkret henvendelse.

Christian: Det skaber mistanke ved fund af murbrokker og lignende.

Mads: Den anden fagmyndighed, der har givet tilladelsen, vurderer det.

Christian: Det giver en mistanke ved meget byggeaffald i jorden.

Michael: Man får alt med, når man graver og flytter jord. Her kan være dele af brønde og plastikdræn. Enig i at der ikke skal være byggeaffald. Men man kan ikke undgå, at der ikke kan være brønddele/plastik. Der kan også være store sten. Der sker ikke nogen sortering. Man ødelægger jorden ved at fjerne stenene. Det vil blive umuligt at dyrke. Der skal være mening med galskaben. Det er omkostningstungt at sortere.

Mads: Det er landzone- og jord myndigheden, der forholder sig til det ud fra de henvendelser, der kommer ind.

Brian: Jeg har fået billeder, hvor det viser, at der er gammelt knust dræn. Det så ud som byggeaffald, men det var det ikke.

Mads: Perspektivplanen er fra 2020. Målsætninger er ikke anderledes end bekendtgørelse/vejledning. Den flugter med det, der er i forvejen. I perspektivplanen er der ingen konkret beskyttelse. Kun hensigter og målsætninger der flugter med lovgivningen/vejledninger. Ingen områder i kommunen bliver nedprioriteret i indsatsplanen. Fokus på alle typer forureninger - > fokus på jord. Indsats på 50 års grundvandsdannende oplande -> samtaler i grundvandsrådet.

Peder: Vigtigt at få perspektivplanen ind i indsatsplanen.

Mads: Der henvises til perspektivplanens indhold og målsætninger i indsatsplanen. Vi mener, der er taget hensyn til hensigter og målsætninger i perspektivplanen.

Mads: Miljøvurderingsloven handler om, hvorvidt der er en negativ indvirkning på natur og miljø, ikke hvorvidt indsatsplanen er kommet omkring alle relevante emner. Der er truffet afgørelse om, at der ikke skal gennemføres en miljøkonsekvensrapport for indsatsplanen.

Kategorisering af vandværker er en samlet vurdering af vandværkernes rolle i den samlede forsyning af kommunen. Normalvis noget der håndteres i Vandforsyningsplan, men vi mente, det kunne give mening at indføre det her også. Vi arbejder ikke for en mere central vandindvindingsstruktur, og indsatsplanen nedprioriterer ikke vandværker, der er vurderet lavere end andre i kategoriseringen. Til orientering er Miljøstyrelsen i gang med ny kortlægning af OSD områder.

Indsatser for forurenede grunde -> ikke ideen at denne kategorisering skal benyttes her. Dialogen med Regionen går på udveksling af oplysninger, der

kan være relevante for hinandens arbejde. Det er fx relevant for Regionen, hvis en kildeplads/boring flyttes/nedlægges.

Grundvandsparker

Der er lagt op til en indsats i indsatsplanen der bygger på en vurdering af, hvad vi har mulighed for, inden for en realistisk tidsramme med de ressourcer vi har.

De 50 års grundvandsdannende oplande er valgt, fordi de anses for mest sårbare (kortest transporttid). Det flygter også godt med Miljøstyrelsens nye kortlægningsopgave, der omhandler 'sårbare grundvandsdannende områder', hvor der primært kigges på områder med høj grundvandsdannelse, lav naturlig beskyttelse og kort transporttid til indvindingsmagasin.

Konkret lov vedrørende grundvandsparker eller lignende savnes, lige nu arbejdes der fx på BNBO opgaven på baggrund af ny lovgivning.

Christian: Kan man lave kontrol på mistanke ved jordudlæg?

Kommuneplan -> udpeger områder

Initiativer fra vandværker og så må kommunen spille med.

Mads: Det kræver ressourcer, opgaven ville ligge hos jordmyndigheden, og det vil skulle undersøges, om der er hjemmel til at udføre kontrol på privat grund.

Grøn trepart -> evt. ansætte en person der kan snakke med lodsejere. En generel dialog med lodsejer om mulighederne for at udtage jord, ikke kun af hensyn til grundvand men også natur og klima.

Jens: Der har været meget kortlægning, men vi skal også handle.

Rettelser

Få rettelser til enkelte datablade

Miljømålsafsnit -> i tråd med kommuneplanen vedrørende aktiviteter i BNBO.

Kategorisering af vandværker -> indgår ikke i den interne dialog med Regionen.

Retningslinje om Jord, Slagger og andre restprodukter er ændret, så miljøgodkendelse vil kræves inden for OSD, indvindingsoplande, 50 års grundvandsdannende oplande og BNBO.

4. Åben drøftelse af rettelser og spørgsmål hertil

Slides sendes med ud.

Christian: Man sidder lidt tilbage med en bekymring. Men godt med at der skal laves miljøgodkendelse for jordudlæg. Dog bekymret for den fremtidige beskyttelse. Villingebæk vandværk – nødvendig beskyttelse.

Der har været i nyhederne, at der er mange boringer med fund af pesticidrester. Fremtids perspektiv i indsatsplanen.

Vandopland. Hvor meget jord bliver udtaget i Gribskov Kommune.

Mads: Specifikt ift. Grundvandsparker mangler der lovgivning på området. Der er ikke noget lovgivning.

Birkerød Forsyning -> har lagt op til en proces. Forsyningen driver den, kommunen er med ind over. Den er drevet af frivillige kræfter og finansieres af vandforsyningen.

Peder: Kunne man kigge på andre kommuner? Der er mange andre gode steder. Samarbejde og finansiering.

Mads: Det er bestemt muligt at indføre et samarbejde om grundvandsbeskyttelse i regi af det kontaktudvalg, der allerede eksisterer, hvor hvert vandværk indbetaler.

Thomas/Peder: Medlemmerne ønsker ikke at betale sidste gang, det blev forsøgt. Muligvis har tingene ændret sig.

Mads: I Birkerød Vandforsynings tilfælde er det ikke et samarbejde, men forsyningen selv der finansierer projektet, ved at øge takster. Kommunen har ikke midler til det.

Thomas: Solidariteten har tidligere ikke været til stede til det.

Mads: Til orientering har vi har fået en henvendelse fra en lodsejer om permanent ekstensivering. Ønsker et stempel på at området er grundvandsbeskyttet (en grundvandspark). Mads har skrevet til Miljøstyrelsen. Det drejer sig om en lodsejer ved Høbjerg Hegn. Et eksempel på at snak med lodsejer, hvor det giver mening, kan medføre beskyttelse af ikke kun grundvandet, men natur og klima.

Michael: Ressourceperson

Areal ud til skovrejsning -> kan bruges til mere end en ting herunder grundvandsbeskyttelse, biodiversitet osv.

Alle vil have fat i jorden. Der er også arbejdspladser i landbruget. Man har ikke ødelagt grundvandet, hvilket ofte siges. Vejareal er også forurennet. Man kan ikke være her, uden man kan se det.

Vejvand ikke ud i vandløb -> nu bliver det nedsivet.

Gitte: kortlægning ved offentlige veje er ikke noget vi gør. Det skyldes lovgivning.

Michael: Jeg mener ikke, vi som landbrug har ødelagt grundvandet.

Peder: Vi skal gøre alt, hvad vi kan for at undgå at ødelægge grundvandet. Så vi kun skal lave simpel vandbehandling ved at ilte vandet og køre det gennem filter. Vi skal alle passe på grundvandet.

Det koster noget for alle.

Prøveboring i Tisvilde Hegn ser ud til at være rigtig god. Der er der rent vand. Lad os passe på vores grundvand.

Mads: Indsatsplanen indeholder også retningslinjer på andre områder. Vi forsøger at dække forureningstrusler bredt. Opmærksomheden på jord og grundvandsparker har netop givet anledning til retningslinjer og indsats i indsatsplanen.

Brian: Vejvand på udvalg. Forsyningen forsøger at køre projekter med nedsivning og separatkloakering.

Mads: Fx Troldebakkerne her er der forsøgt at undgå nedsivning i områder nær borer.

Brian: Vi er startet med Ramløse. Men vi vil se på lignende steder.

Thomas: Opmærksomhed på DMS som er svært at fjerne i drikkevandet. Kortlægge hvad vi skal beskytte.

Peder: De fleste vandværker er blevet opmærksomme.

Jens: Tillykke med at der nu ligger et papir. Jeg havde gerne set mere. Fokus på jordflytninger hvis det ikke giver bedre dyrkning. Hvad er det bedste, jeg kan gøre som politiker?

Christian: Grundvandsparker. Vandværket havde ikke ressourcer. Udfordringerne: Kapacitet er ikke stor nok. Aftale med grundejer osv. En kæmpe proces. Det er strandet, da ressourcerne ikke var til stede.

Jens: Kunne man finde værktøjer til finansiering hos vandværkerne fx fælles prisdannelse.

Thomas: Fx indbetaling til en pulje/fond som kommer vores forbrugere til gode. Vi prøvede at gå sammen, men det lykkedes ikke. Forbrugeren kommer til at betale.

Peder: Vi må ikke have den samme prisdannelse, takster sættes individuelt for hvert vandværk. Vi skal følge hvile-i-sig-selv princippet.

Thomas: Der er mange ting, der spænder ben.

Mads: Eksport af vand: HOFOR vil ikke skulle betale, men bare ansøge om indvindingsstilladelse og det skal behandles på lige fod med andre. Takster må gerne sættes op – specifikt til grundvandsbeskyttelse. Der kan tilføjes ekstraordinære anlægsbidrag, det skal bare begrundes i en investeringsplan.

Michael: Jens - du siger, at man ikke skal flytte jord? Kan du uddybe det?

Jens: Vi arbejder på at holde jord på egen matrikel + deponi i hver kommune.

Michael: Grundvandsparker – altid på vandværks jord. DMS: selvom alle landbrug var økologiske, så ville det stadigvæk være der.

Peder: DMS er et svampemiddel brugt til frugtavl og i træbeskyttelse. Vandværkerne har ikke jord til grundvandsparker. Det bliver landbruget der skal lægge jord til.

Christian: Landbruget sprøjter, som de har tilladelse til. De principper der gælder, beskytter ikke grundvandet. Hvordan kan vi beskytte os, hvis EU ikke beskytter os. Det er lovgivningen, det handler om.

5. **Evt.**

Christian: Tak for en god plan.

Mads: Næste skridt er et dagsordenspunkt til udvalget i februar/marts, hvor indsatsplanen skal vedtages.